

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

902.6

Az angyalföldi aranykincs

Ma újabb leletet vittek be a Nemzeti Múzeumba

— A Magyarország tudósítójától —

A szélhánya homokbuckákon épült, sivár és vigasztalanul unalmas Angyalföldnek ma reggel óta nagy szenzációja van. Alapok hirdása nyomán futótüzként terjed el a hír, hogy a külváros egyik szerencsés lakója aranykincseket talált s mire a kora délelőtti órákban munkatársunk a hely színére érkezett, a lelőhely környékén már izgatott csoportok tárgyalták a különös szenzációt.

A magát festőművésznek nevező Faragó Árpád Angyalföldnek egyik legelhagyatottabb részén, a homokbányákkal és homokbuckákkal környezett Főveny-utca 74. számú házban lakik, szemben azzal a megműveletlen krumplifölddel, ahol saját állítása szerint *előtt egy évvel* a leletre talált. Az a magános és mindössze egy szoba konyhából álló kis házaeska, ahol lakik, Csöndör György nyugalmazott rendőr tulajdona. Csöndör Györgynek ugyanezen az udvaron, de teljesen külön egy másik háza is van, ebben lakik a családjával és egy Horváth Géza nevezetű rendőrrel.

Munkatársunkat az élemedettebb koru, még mindig katonás Csöndör György fogadta, aki minden bevezetés nélkül annak a nézetének adott kifejezést, hogy őt az ilyen családfintaságba beugratni nem lehet.

— Nem hiszem én, hogy a Faragó itt tanálta volna azokat a kincseket! — kezdte. — Mer tetszik tudni... — folytatta és előadta a következő históriát.

A kincstaláló házi portréja

— Tetszik tudni, az úgy van. Én már tizenhúce esztendeje lakom ezt a házat, aztán egy gombostű kevés, de még annyi aranyat se találtam soha. Pedig ástam eleget. Itt szembe van egy homokbánya, ott is ástam. Oszt igaz, hogy találtam benne egy koponyát, meg egy rozsdás kardot, de nagyon rozsdás vót, hát eldobtam, minék az nekem. Aranyat? Azt soha.

— A Faragó talált. De hát tetszik tudni, az úgy van, hogy neki nem vót nehéz. Mer a Faragó, akit még nem is olyan régen valami Fischernek hívtak, a kommunizmus alatt bizalmija vót egy főhercegi palotának a Városligeti fasoron, ahonnan kirúgták, azt úgy került ide. Soha el nem felejttem, kérem, mikor a kommunizmus bu-

kása után a főhercegi palotából ebbe a viskóba költözött, az egész cökmökja egy láda vót. De ez a láda olyan nehéz vót, kérem, hogy én erős ember vagyok, de mikor segíteni akartam neki, meg se tudtam mozdítani.

— Mondom, kérem, a Faragó csakugyan talált aranyat, de neki nem vót nehéz... Mer tetszik tunni, inkább az eleven ördögöt venném lakónak, mint ezt az embert. Azt írják róla az újságok, hogy festőművész. Úgynek kérem! Annyi köze van a festőművészet-höz, hogy hátára kapja a képeket oszt viszi.

— Nincs nap, hogy veszekedés ne lenne vele. Hun a gyerekei miatt, hun maga miatt, de mindig van vele baj! A multkor ötször egymásután följelentett a rendőrségen, hogy lopok, meg hogy orgazda vagyok. A gyerekeim meg is akarták mángorolni egy kicsit, de mondtam, ne bántsátok, első a házam tisztessége, majd jön még idő,

25. 3. 21.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

fene ebbe a lakástörvénybe, amikor békességgel is kirughatom.

— Egy szó, mint száz — fejezte be előadását Csöndör György harminc évi szolgálat után nyugalmazott rendőr — én nem hiszem, hogy itt találta a kincset a Faragó, mert...

S itt képzeletben a Városligeti fasor irányába nézett, aztán egy nagy krakógással elhallgatott.

A portré

nem jobb a szomszédban sem

Gondolván, hogy az öreg Csöndör Györgyből csak a háziur jogos elkeseredése beszél (fene abba a lakástörvénybe), munkatársunk a Faragókkal egy udvarban lakó Horváth Géza rendőr családját is meglátogatta, ahol Horváthné asszonyom Faragókat illetőleg a következőképpen nyilatkozott:

— Isten akárhová tegyen, de én se szívelem azt az embert. Hogy összeférhetetlen-e? Hát kérem, ez úgy van, hogy olyan magasan hordja az orrát, akár csak egy báró, oszt folyvást azzal dicsekszik, hogy *ő a kommunizmus alatt milyen finom izéket ivott a hercegi kastélyban*. Likört no, már eszembe jutott. Az aranyak? — intett Horváthné és mosolyogni kezdett.

Munkatársunk Faragó Árpádekát is fel akarta keresni, de a »festőművész« már kora hajnalban a városba ment. A házvezetőnője pedig — és nem a felesége, mint egyes lapok írták — mikor megtudta,

Hely

Angyalföld

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

hogy a portán melyik lap tudósítója tartózkodik, gyermekeivel együtt feltűnés nélkül valamelyik szomszédnál talált sürgős elintéznivalót.

Palicsko Péter hunyorgat

Csöndörék portájáról munkatársunk Palicsko Péter telepfelügyelőhöz irányította útját, aki szintén fontos szerepet játszik a kincsek feltalálásában. A telek ugyanis, amely az idős és igen furfangos külsejű Palicsko Péter örözetére van bízva, a Sullner-testvérek, illetőleg az Ingatlan Építő és Faipari Részvénytársaság tulajdona, amely Palicsko Péternek az örsz ellenértékül ingyen lakást s a közel egyholdnyi telken földhasználatot adott. Palicsko Péter viszont Faragó Árpádnak adott haszonbérbe ebből a telekből mintegy 50 négyszetől kertcskét, ahol Faragó Árpád — mint mondja, ezelőtt egy évvel — a kincsekre talált. Amiből láthatjuk, hogy Palicsko Péternek

az archeológiai kutatások terén hárózott pehje van.

— Nem tudok én az aranyakról semmit! — fogadta munkatársunk az idős telekfelügyelő. — Hogy mikor találta Faragó, hol találta Faragó: nem tudom. Én csak annyit tudok, hogy jómagam *néhány vacak cserepet találtam*, azt bevitték a muzeumba, oszt azt mondták ott, hogy régiség. Én, kérem, semmit se tudok, — pislogatott *Palicsko* Péter, de ezuttal is pehje volt, mert a következő pillanatban belépett a szobába *Sullner* ur, a telek egyik tulajdonosa és munkatársunk jelenlétében *ugyancsak megleckézette, amiért a leletről még csak jelentést sem tett neki.*

A telektulajdonos elkésik

Mikor *Sullner* ur és munkatársunk a *Palicskóra* nézve oly kínos jelenet után egyedül maradtak, munkatársunk ezekkel a szavakkal fordult a telektulajdonoshoz:

— A világért sem akarok a fejleményeknek elébe vágni és beleavatkozni ebbe az anyagilag és kulturális szempontból annyira fontos ügybe, amelyhez semmi közöm, de kérem önt, *Sullner* ur, mint magyar ember, akinek a Nemzeti Múzeum ügye nem lehet közömbös: *mondjanak le az önöket megillető kincstári részesedésről.*

Indokolta munkatársunk ezt a kérést azzal, hogy a Nemzeti Múzeum, amely mindnyájunk kincse, nagyon szegény és hogy *a telektulajdonosokat megillető kincstári részesedést csak a legnagyobb nehézség árán tudná előteremteni.*

Sullner urat a kérés nem lepte meg.

— Menjünk a Nemzeti Múzeumba — mondta — ott majd beszélek az illetékes urakkal. A döntés ugyan nem tőlem függ, hanem öcsémtől, *Sullner* Mártontól, a telektulajdonos részvénytársaság igazgatójától, de azt hiszem, ő sem fog az ügy kedvező elintézése elé akadályt gördíteni.

A telektulajdonos és munkatársunk tüstént villamosra ültek s félkettőkor már *Hóman* Bálint muzeumi főigazgató előszobájában várták a sokat ígérő találkozást.

— Egy idegen ur van odabenn — mondta *Tóth* László muzeumi titkár — méltóztassék várni.

Negyedórai szünet után kinyit a főigazgató ajtaja s *Varju* Elemér társaságában kilépett egy idegen ur, akit így szólított meg a várakozó telektulajdonos:

— Szervusz Márton!

Az öccse volt. *Sullner* Márton vezérigazgató.

— Márton, kérlek — folytatta a telektulajdonos és rövid néhány szóban előadta, hogy ő a maga részéről a kincstári részesedést illetőleg szívesen lemond.

— Elkéstél! — intett *Sullner* Márton. — Én már a te nevedben is lemondtam...

„A tulajdonjog fentartásd- val” egy újabb aranyedény

Az önzetlenségnek és a gavallériának ez után a szép példája után újabb meglepetés következett. *Varju* Elemér muzeumi igazgató munkatársunkat a szobájába vezette s eléje tett egy súlyos, a lelet eddig megkerült tárgyaitól alakban és megmunkálásban teljesen elütő aranytálat.

— Ma délelőtt kaptam — mondta *Varju* Elemér igazgató. — Reggel egy *Silberman* Elkán nevezetű mű-

kereskedő felhívott telefonon és bejelentette, hogy *nála is van egy aranyedény, amelyet minden fél szerint Faragó Árpád adott el neki.* Kérdezte, hogy mit tegyen vele. »Be kell hozni a Muzeumba« — mondtam. Hogy ő nem. Később aztán meggondolta a dolgot és mégis csak behozta az aranyedényt: »tulajdonjoga fentartásd-
val«...

Az aranyelet ily váratlanul előkerült legújabb darabja *legszebb és legsúlyosabb az összesek között.* A széles és lapos tál — mint a muzeumban mondják — klasszikus tipust mutat, mintázata kagylószerű, illetőleg bordás, a fenéke benyomott s alakja után nincs ki-zárva, hogy a szkitáktól származik. A kort pontosan meghatározva, az egész lelet Krisztus előtt mintegy 600 évből való, az ugynevezett *első vaskorból*, amelyet hallstatti kornak is neveznek. Ebben az időben hazánk területén egy nép-konglomerátum élt s így a lelet nemzetiségi származását megállapítani nem lehet.

Varju Elemér muzeumi igazgató, *Tompa* Ferenc és *Hillebrand* Jenő muzeumi örök megállapítása szerint az aranyeletnek még több jelentős tárgyát rejtegetik egyes műkereskedők, akik nem gondolják meg azt a kellemetlen helyzetet, amelybe jutnak, ha az elrejtegetés ténye napvilágra kerül.

Még csak annyit, hogy *Faragó* Árpádról immár bebizonyosodott, hogy eljárása egyáltalában nem volt jóhiszemű s így a *találót megillető kincstári részesedés meg nem illeti.* Ez ránézve lehet szomorú, a többi kincstalálóra tanulságos, a Nemzeti Múzeumra pedig örvendetes.